

PLAN DE IGUALDADE

CURSO:
2023/24

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	2
2. CONTEXTUALIZACIÓN NORMATIVA E DO CENTRO	8
3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO EN RELACIÓN COA IGUALDADE DE XÉNERO, COA VIOLENCIA DE XÉNERO E COA LGBTIFOBIA	10
4. OBXECTIVOS COEDUCATIVOS QUE SE ABORDAN NO PLAN	11
4.1. Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.	11
4.2. Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.	13
4.3. Promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.....	11
4.4. Prevención, detección e intervención en casos de LGBTIfobia.....	13
5. MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓN NOS SEGUINTEs ÁMBITOS:	13
5.1 Organización do centro.	13
5.2 Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes ..	14
5.3 Xestión dos espazos, dos recursos e as oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo.....	15
5.4 Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar.....	15
6. SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN	16

1. INTRODUCCIÓN

A Comunidade Autónoma de Galicia e a Administración educativa amosa, coa publicación do I Plan de actuacións para a Igualdade nos centros educativos de Galicia, o seu compromiso coa igualdade de oportunidades e de xénero coa finalidade de promover a construción dun novo modelo formativo capaz de abranguer por igual o feminino e o masculino. O camiño para avanzar cara á igualdade é a educación. O respecto, a liberdade e a igualdade son tres dos piares básicos. Desde as aulas podemos ensinarlles aos nenos e nenas a ter unha visión do mundo e da sociedade libre de prexuizos e estereotipos.

Educación é proporcionar unha formación integral que permita ó alumnado unha formación plena e que axude a configurar a súa identidade, así como construír unha concepción da realidade que integre á súa vez o coñecemento e a súa valoración ética e moral. Coeducar implica educar sen diferenciar as mensaxes en función do sexo.

A coeducación é un estilo educativo, un proceso de transformación social que apunta a unha convivencia entre os sexos afastada da opresión mutua e tendente a unha relación de xustiza e respecto e en interese dunha formación integral e unha efectiva igualdade de oportunidades entre homes e mulleres.

A educación debe levarse a cabo dende unha perspectiva integral e de xénero, que contribúa a previr todo tipo de situacións de violencia, e en particular a de xénero. Nos últimos anos observouse un aumento das condutas discriminatorias e dos estereotipos sexistas entre o alumnado dos centros educativos que inflúen no desenvolvemento da súa identidade e en como se manifesta na convivencia escolar, o que orixina un aumento dos conflitos e a resolución non pacífica destes conflitos entre os rapaces e as rapazas.

Co obxectivo de inverter esta tendencia a coeducación preséntase como unha das ferramentas máis útiles e potentes para poder acabar coa desigualdade, e a escola constitúe unha plataforma excelente para a superación dos prexuizos sexistas e para acadar un cambio en profundidade das estruturas e das prácticas sociais non desexables, posto que non cabe dúbida de que todo o que ocorre nos colexios e nas universidades é un reflexo do que ocorre na sociedade, nun principio como espello e despois como reflexión de volta cara á sociedade de novo. Se somos capaces de

transmitirlle ao alumnado dos nosos centros educativos valores baseados na paz e na igualdade, a sociedade do futuro será pacífica e igualitaria. Se non traballamos por unha verdadeira e efectiva coeducación non conseguiremos unha verdadeira transformación da sociedade e polo tanto unha igualdade real. Cómpre ter en conta que as aulas son tan diversas como o é a sociedade; con todo, ás veces a diversidade, como é o caso da afectivo-sexual, aínda non se visibiliza nin se respecta, senón que se rexeita por contravir “o correcto” e “o normal”. De aí a importancia de traballar esa diversidade desde o sistema educativo.

É preciso, polo tanto, prestar atención ao proceso de convivencia no noso colexio para conseguir que se valoren de maneira igualitaria as capacidades, os intereses e as achegas das nenas e nenos e favorecer deste xeito as relacións de igualdade e de respecto, o que repercutirá non só nunha mellor convivencia escolar senón tamén nunha sociedade máis igualitaria.

Por todo o exposto é necesario e imprescindible elaborar este plan específico de Igualdade que sirva de referente a todos os membros da comunidade educativa coa fin de abordar a temática da coeducación e a prevención da violencia de xénero desde unha perspectiva estrutural, integral e transversal, no que se recollan de forma sistemática as medidas que se van desenvolver nas diferentes áreas do ámbito educativo dirixidas a alumnado, profesorado e equipos de orientación.

Persoa responsable en materia de igualdade no Consello Escolar:

A proposta que se levará ao Consello Escolar será que sexa a Directora a persoa responsable.

Activación de protocolos ou medidas de intervención para abordar condutas contrarias á convivencia por razón de xénero:

No caso de necesidade aplicaríamos os distintos protocolos que pon a nosa disposición a Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional:

- 1.- Protocolo educativo para garantir a igualdade, a non discriminación e a liberdade de identidade de xénero.
- 2.- Protocolo educativo para a prevención, detección e tratamento do acoso escolar e ciberacoso.

3.- Procedemento corrector de condutas contrarias ás normas de convivencia.

4.- Protocolo de prevención, detección e intervención do risco suicida no ámbito educativo.

Concreción dos obxectivos coeducativos a través dos plans do centro:

No Proxecto Educativo do noso centro, cada curso escolar na Programación Xeral Anual e no Plan de Acción Titorial facemos fincapé en que o trato entre o alumnado e todo o persoal do centro sexa de respecto e igualitario, propoñemos actividades e a participación en programas que garantan unha educación non sexista e non discriminatoria.

Estes obxectivos, actividades e programas que garantan unha educación non sexista e non discriminatoria son asumidos pola comunidade educativa e estendéndose ao resto das actividades que se realizan cos alumnos producindo un clima de sensibilización na vida do centro.

Difusión dos obxectivos coeducativos entre os distintos membros da comunidade educativa para a súa información e sensibilización:

Os distintos documentos de organización e funcionamento do centro (PEC, NOFc, PXA, PAT...) e os protocolos, instrucións, circulares da Consellería... son enviados ao claustro de profesores, a ANPA do centro e ao persoal non docente por correo electrónico, quedando a disposición de toda a comunidade na Secretaría do centro e publicándoos na páxina web.

Medidas de acompañamento do protocolo de identidade de xénero:

Tendo en conta o “Protocolo educativo para garantir a igualdade, a non discriminación e a liberdade de identidade de xénero” da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa de Abril de 2016, tomaremos as seguintes medidas:

- Recibido no centro informacións sobre problemas relacionados coa identidade de xénero dun alumno ou alumna, o equipo directivo ou a persoa que reciba esta información, trasladaraa a persoa responsable da aplicación do Plan de Igualdade.

- A persoa responsable adoptará as medidas oportunas para facer un diagnóstico da situación, recadando toda a información pertinente para despois poder valorar e decidir as accións a tomar: entrevista coa familia, entrevista coa alumna ou alumno, co profesorado e persoal non docente do centro e co resto do alumnado se o considera necesario.
- Informará e dará as pautas necesarias a todos os docentes implicados para levar adiante unha educación dentro do contexto da atención á diversidade e sempre baixo o principio de inclusión.
- Aplicará, se o considera, o protocolo máis adecuado para a situación creada.
- Tamén se poñerán en marcha aqueles recursos sociais e sanitarios que están á disposición do centro e do Departamento de Orientación, no caso de que a familia ou o alumno/a precisen apoio ou axuda neste ámbito.
- En calquera caso e amén do anterior, os responsables da orientación no centro, conxuntamente co profesorado, adoptarán medidas para a información e formación dirixidas á comunidade educativa coa finalidade de que os alumnos/as poida desenvolverse nun ambiente e contexto libre de prexuízos e que promova a paz social, con particular énfase no coñecemento e respecto pola realidade transexual e a diversidade.

Concreción dos contidos dunha educación afectiva-sexual integral para todo o alumnado do centro:

Nos distintos plans do centro establécense uns contidos que están en consonancia cos obxectivos establecidos:

- Igualdade nas responsabilidades familiares.
- Xogos coeducativos.
- Actitudes que facilitan a convivencia familiar.
- Economía familiar.
- Autonomía persoal.
- Consumo responsable.
- Corresponsabilidade nas tarefas da casa.
- Educación afectiva-sexual integral para todo o alumnado.

- Igualdade nas expectativas profesionais.
- Responsabilidade persoal nos estudos.

Promoción dunha orientación laboral e profesional libre de estereotipos de xénero:

Atacaremos os estereotipos, a discriminación e prexuízos desde o principio e despois ao longo de toda a educación primaria xa que está comprobado que este feito axuda a erradicalos.

Buscaremos sensibilizar tanto ao persoal como ao alumnado en:

- Eliminar os estereotipos sexistas provenientes da familia e da sociedade.
- Ampliar a seguridade das alumnas en si mesmas motivándoas a consecución de autonomía e independencia persoal. Introducir no alumnado a conciencia de que non existen profesións femininas e masculinas.
- Concepto de equidade no contexto de educación para a cidadanía.
- Apoiar ás alumnas que comentan que queren estudar carreiras que ata agora non eran tradicionais para as mulleres.
- Apoiar aos alumnos que comentan que queren estudar carreiras que ata agora non eran tradicionais para as mulleres.
- Charlas, cursos de formación ,... destinada a formación do persoal en materia de igualdade, non sexismo e non discriminación.

Realización de actividades dirixidas a todo o alumnado co gallo das datas sinaladas no calendario escolar oficial (25 de novembro, 8 de marzo e celebracións LGBTI).

Tal e como sinala a orde de calendario escolar anualmente, co fin de sensibilizar á comunidade escolar en diferentes ámbitos durante o curso celebraranse diferentes conmemoracións, destacando as seguintes no eido que nos ocupa:

- 25 de novembro de 2022: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- 3 de decembro de 2022: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 20 de novembro de 2022: Día da Declaración dos Dereitos do neno.
- 10 de decembro de 2022: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 30 de xaneiro de 2023: Día Escolar da non Violencia e da Paz.

- 8 de marzo de 2023: Día Internacional da Muller.
- 2 de maio de 2023: Día Internacional contra o Acoso Escolar.

Participación en Plans de formación permanente do profesorado onde se traballe de maneira directa ou transversal a perspectiva de xénero etc.

2. CONTEXTUALIZACIÓN NORMATIVA E DO CENTRO

O presente documento toma como referente o seguinte marco normativo:

Normativa estatal:

- Constitución española de 1978.
- Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.
- Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes.

Normativa autonómica:

- Lei orgánica 6/1981, do 6 de abril, de estatuto de autonomía para Galicia.
- Decreto legislativo 2/2015, do 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade.
- Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.
- Lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gays, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia.
- Instrución do 6 de setembro de 2019, da Dirección Xeral de Educación, Formación profesional e Innovación Educativa, para a elaboración de Plans de Igualdade no curso 2019/2020, nos centros docentes sostidos con fondos públicos de niveis non universitarios da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.

A nivel de centro, figuran as seguintes cuestións relacionadas coa igualdade nos documentos elaborados con anterioridade á Instrución do 6 de setembro de 2019, da dirección xeral de educación, formación profesional e innovación educativa, para a elaboración de plans de igualdade no curso 2019/2020 e orientadas a fomentar a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e a previr a violencia de xénero e a LGBTIfobia:

Proxecto Educativo:

No Proxecto educativo entre as liñas prioritarias de actuación figuran, entre outras cousas, unha convivencia baseada no respecto e na non violencia, fomentar autonomía e a responsabilidade, a atención á diversidade, fomentará as capacidades individuais, garantindo a igualdade de oportunidades e establecendo as medidas organizativas e curriculares precisas, desenvolver unha organización baseada en criterios pedagóxicos e de igualdade...

Concreción curricular:

Na concreción curricular das diferentes materias figura, entre outras cousas, a educación transversal en valores, educación moral e cívica, educación para a igualdade de oportunidades entre ambos sexos, educación para a paz, educación para a saúde:

Plan de Convivencia:

Neste documento articúlase a convivencia escolar, garantindo unha educación en exercicio de dereitos e liberdades, dentro dos principios democráticos. Ademais articula as NOF que establecen as posibles medidas correctoras de conductas contrarias á convivencia.

Este documento inclúe como obxectivos en relación ó alumnado: *Asegurar a igualdade entre o alumnado (sen distinción por razón de sexo, relixión, ideoloxía, situación persoal ou familiar).*

Ademais, establece unha serie de actuacións preventivas como a *“Commemoración de todas aquelas celebracións que favorezan un clima de convivencia, respecto, igualdade e tolerancia (“Día da Paz”, dos “Dereitos da Infancia”, “Día dos Humanos” e o “Día Internacional da muller”)* e *“Impulsar o desenvolvemento de todas as competencias básicas, e especial as sociais e cívicas”*

3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO EN RELACIÓN COA IGUALDADE DE XÉNERO, COA VIOLENCIA DE XÉNERO E COA LGBTIFOBIA.

Para realizar unha análise da situación actual do noso centro detallaremos diferentes desequilibrios ou fendas de xénero máis acusados que o centro ten detectadas:

- **Representación nos distintos órganos de decisión:** nos distintos órganos de decisión do noso centro hai unha maioría de mulleres:
  - Equipo directivo
  - Claustro
  - Consello Escolar:
  - Comisión de Coordinación Pedagóxica
- **Escolarización nas distintas etapas educativas:** procúrase a paridade.
- **Necesidades específicas de apoio educativo ou nivel de vulnerabilidade polo grao de inclusión do alumnado no seu grupo de referencia:** Non hai diferenzas significativas por sexos.
- **Rexistro de condutas contrarias á convivencia (conflitividade escolar):** A maioría das condutas contrarias son levadas a cabo por alumnado varón.
- **Uso de espazos escolares e extraescolares e participación en actividades complementarias:** Non hai diferenzas.

A situación actual do centro no que respecta a igualdade de xénero é boa, a maioría das actitudes sexistas que se atopan no día a día manéxanse dende a acción titorial, realizando unha importante e continuada labor na educación en valores practicamente a diario na aula.

4. OBXECTIVOS COEDUCATIVOS QUE SE ABORDAN NO PLAN

4.1. Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e do respecto pola diversidade afectivo-sexual.

Obxectivo 1: Afondar no modelo de coeducación e introducir a perspectiva de xénero nas dinámicas educativas			
Acción 1	Creación dun espazo na biblioteca con fondos sobre a coeducación.		
	Temporalización		
	1º T X	2º T X	3º T X
Indicador	Aumento os fondos bibliotecarios relacionados coa igualdade.		
Respons.	Equipo de biblioteca		
Recursos	Empresas externas e CFR		
Acción 2	Promoción de charlas, conferencias e formación sobre igualdade		
	Temporalización		
	1º T	2º T	3º T
Indicador	Realización efectiva de charlas relacionadas coa igualdade		
Respons.	Equipo directivo, equipo de biblioteca e ANPA		
Recursos	ANPA e profesionais externos.		

Obxectivo 2: Fomentar dinámicas educativas libres de estereotipos de xénero, favorecendo que o alumnado poida desenvolver o seu proxecto vital sen condicionamentos, desde a liberdade e diversidade de			
Acción 1	Elaboración de programas de radio e TV logo de analizar a situación actual sobre a violencia cara a muller.		
	Temporalización		
	1º T X	2º Tx	3º Tx
Indicador			
Respons.	Equipo directivo e titores		

Recursos	Recursos TIC de Polos creativos.		
Acción 2	Realización de talleres que fomenten a igualdade.		
	Temporalización		
	1º T X	2º T	3º T
Indicador	Realización de talleres por parte de ANPA		
Respons.	Equipo directivo, ANPA e mestres.		
Recursos	ANPA e profesionais externos.		

4.2. Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero ou de LGBTIfobia.

Non se admitirán, condutas negativas entre o alumnado sustentadas en crenzas, prexuízos, tradicións ou prácticas consuetudinarias transmisoras, directa ou indirectamente, dunha distribución estereotipada de papeis entre os sexos ou dunha imaxe de dominación dun sexo sobre o outro en calquera ámbito da vida.

De forma directa, o profesorado non permitirá ningunha forma de machismo e de misoxinia que puidese existir no seo da comunidade escolar e, nomeadamente, entre nenos e nenas, aplicarán activamente principios pedagóxicos de respecto á identidade e á imaxe das mulleres.

No caso de detectar casos de violencia de xénero ou de LGTIfobia actuaremos tendo en conta o “Protocolo educativo para garantir a igualdade, a non discriminación e a liberdade de identidade de xénero” da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa de Abril de 2016, así como o establecido no Plan de Convivencia do noso centro.

5. MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓN NOS SEGUINTEs ÁMBITOS:

5.1 Organización do centro.

- Imos favorecer a representación de homes e mulleres nos órganos de decisión e representación de xeito equitativo.
- A persoa responsable en materia de igualdade no Consello Escolar para participar no impulso do Plan de igualdade será a Xefa ou Xefe de Estudos.
- Difundiremos o plan entre os distintos axentes da comunidade (con especial atención ás familias).
- Fomentaremos o emprego dunha linguaxe inclusiva e igualitaria na actividade do centro.

- Colaboraremos con outras entidades (ANPA, Concello de Pontevedra, Deputación, FANPA, Xunta de Galicia a través das distintas Consellerías, ...) na realización de actividades coeducativas.
- Realizaremos actividades arredor das datas coeducativas do calendario escolar (25 de novembro, 8 de marzo, celebracións LGBTI etc.): e realizaremos actividades con outros colectivos.
- Revisaremos e concretaremos o desenvolvemento curricular da educación afectivo-sexual integral para todo o alumnado do centro.
- Revisaremos o material didáctico con perspectiva de xénero.
- Participaremos en programas específicos de igualdade de xénero para traballar a coeducación desde o currículo etc.

5.2 Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes.

- . Revisaremos as programacións didácticas e a práctica docente desde unha perspectiva de xénero: para incluír as mulleres relevantes en cada ámbito do saber, os saberes asociados tradicionalmente ás mulleres, as desigualdades de xénero, para completar a historia da humanidade...
- Revisaremos o material didáctico empregado na aula (valores, normas, representacións, selección dos contidos, dos personaxes, das imaxes, da linguaxe, da proposta de actividades).
- Realizaremos actividades de sensibilización na aula.
- Realizaremos actividades de información e sensibilización coas familias.

5.3 Xestión dos espazos, dos recursos e as oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo.

Difundiremos información a través dun taboleiro no centro.

- Promoveremos lecturas coeducativas a través da biblioteca escolar.
- Revisaremos a idoneidade dos contidos audiovisuais das actividades do centro.
- Revisaremos a idoneidade das entidades colaboradoras co centro en canto ao respecto á diversidade sexual e de xénero, poñendo o foco nas empresas.
- Buscaremos contidos de actualidade para sensibilizar sobre a necesidade de avanzar cara á igualdade real.
- Revisaremos as actividades e a forma de ocupar o patio para favorecer a inclusión.
- Promoveremos a cooperación nos espazos tecnolóxicos.
- Vixiaremos que non ocorran discriminacións por razón de sexo, xénero ou orientación sexual dende o ámbito da orientación educativa e vocacional.
- Promoveremos a participación do sexo menos representado nas actividades científico-tecnolóxicas, deportivas, artísticas, etc.

5.4 Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar.

Imos promover:

- O respecto e do bo trato entre mulleres e homes.
- As actividades de coidado entre persoas, do medio ambiente etc.
- O respecto cara á diversidade sexual e de xénero.
- As metodoloxías activas participativas e cooperativas.
- A corresponsabilidade na realización das tarefas.
- As actividades de intervención social na comunidade educativa.

6. SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

Para avaliar a posta en marcha do plan utilizaremos os seguintes indicadores:

MEDIDA	INDICADOR
Elaborar orientacións para a valoración de materiais dididáticos desde o punto de vista da perspectiva de xenero.	Elaborada: si/non Revisada: si/non
Revisar materiais didáticos vinculados a programas e proxectos erducativos co fin de garantir a perspectiva de xénero.	Nº. de materias revisadas por curso:
Realizar accións informativas con recomendacións sobre aspectos de organización e planificación nos centros desde o respecto e a integración da igualdade.	Nº. de accións realizadas:
Realizar un breve protocolo de actuación para abordar casos de condutas contrarias á convivencia por razón de xénero.	Creado: si/non Difusión: si/non
Promover a imaxe das mulleres no ámbito educativo para que o alumnado dispoña de referentes femininos en todos os eidos da sociedade.	Nº de accións realizadas:
Promover unha elección do futuro académico e profesional libre de estereotipos de xénero, en particular poñendo en valor a vocación científica e tecnolóxica no alumnado feminino.	Nº de accións realizadas:
Impulsar a formación e participación das familias a través das Escolas de Nais e Pais como instrumento de acción coeducativa e de fomento da promoción da igualdade de oportunidades.	Nº. de accións: Nº.de nais participantes: Nº. de pais participantes:
Valorar a aplicación dos protocolos de actuación para abordar casos de condutas contrarias á convivencia por razón de xénero.	Nº. de veces que se aplicou: Foi efectivo: si/non

Unha vez feita a avaliación modificarase o Plan de Igualdade co fin de que no seguinte curso sexa máis efectiva a súa aplicación.

Pontevedra, 12 de setembro de 2022

